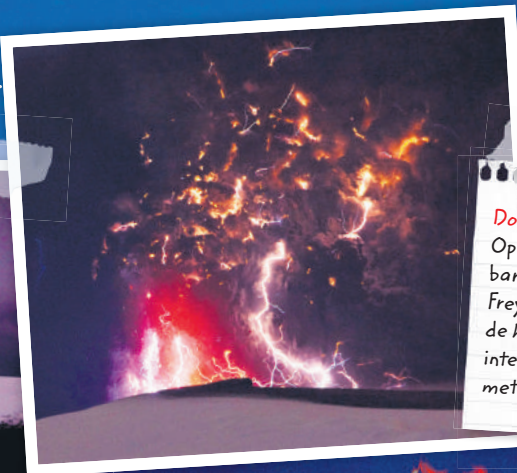

12 VUURBERGEN

Door Lisette de Jong en Heidi Klijnsen -

Op IJsland zijn veel vulkanen en regelmatig barst er eentje uit. Arnar Daniel (12, links), Freya (8, midden) en Arna (11, rechts) uit de hoofdstad Reykjavik vinden het reuze interessant. 'Wist je dat je brood kunt bakken met de warmte van een vulkaan?'

De opa en oma van Arnar Daniel wonen dichtbij de Eyjafjallajökull, één van de grootste vulkanen van IJsland. Hij kan zich nog goed herinneren dat die in 2011 uitbarstte. 'De as zat overal. Mijn oma was de hele dag aan het poetsen', zegt hij. Asdeeltjes uit een vulkaan zijn piepklein en kunnen door de kleinste kiertjes kruipen. 'Zelfs als je alle deuren en ramen dichtdoet, komt er as in huis.'

Heter dan heet

Een vulkaan die uitbarst, spuwt lava - gesmolten gesteente uit het binnenste van de aarde - naar buiten. 'Lava is verschrikkelijk heet, wel meer dan 800 graden Celsius. Alles waar de lava overheen stroomt, verbrandt', zegt Arnar Daniel. Je kunt dus maar beter maken dat je wegkomt als zo'n berg van zich laat horen.

Op IJsland zijn maar liefst tien vulkanen die weleens uitbarsten. Kinderen leren op school wat je moet doen als het gebeurt. 'Iedereen krijgt een bericht op z'n telefoon, ook kinderen. Je moet dan zo snel mogelijk naar een veilig gebied gaan', vertelt Arnar Daniel. Boeren moeten er bijvoorbeeld ook voor zorgen dat hun vee kan vluchten door alle hekken open te zetten.

Warm bad

Net als Arnar Daniel kan ook Arna zich de uitbarsting van de Eyjafjallajökull nog goed herinneren. 'We waren in ons vakantiehuisje in het zuiden van IJsland. Vanuit het warme bad in de tuin konden we in het donker de lava zien gloeien', vertelt ze. Haar zusje Freya weet er niets meer van: 'Maar ik was ook pas drie.'

Omvliegen

De Eyjafjallajökull gooide wekenlang het vliegverkeer in de war. 'De as die uit vulkanen komt, kan de motoren kapot maken', weet Arna. 'Daarom moeten piloten om de aswolk heenvliegen.' Het lastige was dat de wolk niet netjes boven IJsland bleef hangen. Door de wind dreef-ie helemaal naar Europa en Noord-Amerika. De vuurberg houdt zich nu alweer een tijdje koest, maar het gevaar is niet geweken. 'De meester op school vertelde dat als de allergrootste vulkaan op IJsland uitbarst, dat is Katla, we allemaal weg moeten van dit eiland', zegt Arna.

'Op een staan ge machtig

vulkaan heeft een gevoel'

Niet bang

Toch zijn de kinderen niet bang. 'Reykjavik ligt ver bij de vulkanen vandaan. Alleen bij een heel grote uitbarsting bereiken de lavastromen onze stad. We hebben dan genoeg tijd om te vluchten', legt Arnar Daniel uit. Toen hij met zijn vader een keer een vulkaan beklom, was hij wel een beetje bezorgd. 'We reden met de jeep een heel eind over een onverharde weg en kwamen zo dichtbij dat we de krater konden zien. Als die vulkaan nu maar niet uitbarst, dacht ik toen. Er kwam ook vieze damp omhoog die in onze ogen prikte.'

Machtig

Eigenlijk vinden Arnar Daniel, Arna en Freya al die vulkanen in hun land vooral reuze interessant. Vulkanen zijn gevaarlijk, maar ook handig. 'Warm water komt bij ons gewoon uit de grond', zegt Arna. Je kunt er kassen mee verwarmen, bijvoorbeeld om tomaten te verbouwen. 'En met de warmte van de vulkaan kun je brood bakken', vult Freya aan. Het brooddeeg wordt verpakt in een zak en in het hete zand gelegd: het komt er als brood weer uit.

Vulkanen zijn ook perfect om te beklimmen. Arna en Freya staan te popelen om een keer omhoog te gaan: 'We kennen de vulkanen in IJsland alleen nog maar van foto's.' 'Het uitzicht lijkt me super', zegt Freya. 'Als ik maar niet helemaal naar boven hoeft te lopen.' Arnar Daniel hoopt dat zijn vader hem binnenkort weer meeneemt met de jeep. 'Het geeft een machtig gevoel om bovenop zo'n gevaarlijke berg te staan.'

Katla: grote broer van Eyjafjallajökull

- Het lijkt op een doodgewone besneeuwde berg, maar onder al die sneeuw huist de vulkaan Katla. Hij is ongeveer 1500 meter hoog en maar liefst 30 kilometer lang. De berg zit goed verstopt onder de Myrdalsjökull-gletsjer. Van alle vulkanen in IJsland verwachten deskundigen van deze reus de komende jaren de meeste problemen.
- Katla komt zo'n twee keer per eeuw tot uitbarsting. De laatste keer was in 1918, dus hij is flink te laat.
- Deskundigen houden Katla scherp in de gaten, bijvoorbeeld met onbemande vliegtuigjes (drones) die boven de berg rondcirkelen.
- Katla zelf zien? Ga naar www.livefromiceland.is/webcams/katla